

**Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
«Схеми санітарного очищення
населених пунктів
Обухівської
міської територіальної громади»**

2021 рік

ЗМІСТ

Передмова	3
1 Документи стосовно санітарного очищення Обухівської МТГ	4
2 Методологія проведення СЕО	5
3 Обсяг стратегічної екологічної оцінки	5
4 Заява про СЕО	5
5 Методичні підходи при здійсненні СЕО	6
6 Джерела інформації для проведення СЕО	6
7 Зміст та основні цілі «Схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади»	6
8 Відповідність «Схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади» вимогам нормативних та програмних документів	8
9 Зв'язок схеми санітарного очищення з іншими документами державного планування	10
10 Основні завдання забезпечення сталого розвитку Обухівської МТГ та дотримання екологічної безпеки території	11
11 Характеристику поточного стану довкілля	11
12 Характеристика стану здоров'я населення	16
13 Ключові екологічні проблеми території	17
14 SWOT-аналіз екологічної ситуації в на території Обухівської МТГ	18
15 Аналіз відповідності цілей схеми санітарного очищення цілям МТГ	20
16 Зобов'язання у сфері охорони довкілля	25
17 Опис наслідків для довкілля	25
18 Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання схеми санітарного очищення	26
19 Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися	26
20 Моніторинг наслідків виконання Схеми санітарного очищення	27
21 Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля	29
22 Резюме	30
23 Список використаних джерел	31
24 Терміни та визначення	32
25 Список виконавців	33

Передмова

Стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) – це інструмент стратегічного планування, направлений на включення екологічних пріоритетів в програми, плани, політики.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня захисту навколишнього середовища та сприяння інтеграції екологічних заходів у підготовку планів з метою просування сталого розвитку. Це системний інструмент оцінки який підтримує та інформує про процес прийняття рішень.

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування – стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування підлягають проведенню стратегічної екологічної оцінки.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку складається до затвердження документа державного планування та містить з урахуванням змісту і рівня деталізації документа державного планування, сучасних знань і методів оцінювання повинен містити інформацію згідно статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Схема санітарного очищення населеного пункту підпадає під визначення документа державного планування і дію Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Схема санітарного очищення населеного пункту - документ, у якому містяться графічні та текстові матеріали щодо черговості здійснення заходів та обсягів робіт з санітарного очищення, систем і методів збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, необхідної кількості смітєвозів, механізмів, устаткування та інвентарю, доцільності проектування, будівництва, реконструкції чи розширення об'єктів поводження з відходами, їх основні параметри і розміщення, орієнтовані капіталовкладення на будівництво і придбання технічних засобів.

Розроблення «Схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівськклі міської територіальної громади» здійснюється на виконання вимог п.5 ст.10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», п.15 ст.30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», п.(б) ст.21 Закону України «Про відходи»

Очищення територій населених пунктів – один з найважливіших заходів, спрямованих на забезпечення екологічного та санітарно-епідеміологічного благополуччя населення та охорону навколишнього середовища.

Основними принципами державної політики у сфері поводження з відходами, визначеними Законом України «Про відходи», є пріоритетний захист навколишнього природного середовища і здоров'я людини від негативного впливу відходів, забезпечення ощадливого використання матеріально-сировинних та енергетичних ресурсів, науково обґрунтованого узгодження екологічних, економічних і соціальних інтересів суспільства щодо утворення та використання відходів з метою забезпечення його сталого розвитку.

Побутові відходи можуть створювати санітарно-гігієнічну та епідеміологічну небезпеку внаслідок неприємних запахів та шкідливих хімічних сполук, які можуть бути присутні або утворюються в них при біологічному розпаді органічних компонентів відходів, а також внаслідок присутності в них збудників інфекційних та паразитарних захворювань та внаслідок високої бактеріальної і гельмінтологічної забрудненості.

Розроблення схеми санітарного очищення населеного пункту спрямовується на зменшення впливу побутових відходів на довкілля, покращення санітарного стану населених пунктів Обухівської МТГ та покращення умов проживання мешканців, повторне використання ресурсоцінних компонентів відходів.

1 Документи стосовно санітарного очищення Обухівської МТГ

Нормативні документи міської ради

- «Правила благоустрою населених пунктів Обухівської міської ради» затверджені рішенням міської ради № 445-32-УІ від 25.12.2012р;
- «Правила збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації та захоронення відходів, в тому числі компонентів твердих побутових відходів, як вторинної сировини, на території Обухівської міської ради» затверджені рішенням Обухівської міської ради № 446-32-УІ від 25.12.2012 року.

Цільові програми міської ради

«Програми енергозбереження і енергоефективності та реформування і розвитку житлово-комунального господарства на території Обухівської міської територіальної громади на 2021-2025 роки» затверджена рішенням Обухівської міської ради від 24.12.2020 №56-3-VIII.

Документи обласного рівня

- Концепція впровадження сучасної системи поводження з побутовими відходами у Київській області 2017-2022 рр..

Документи національного рівня

- «Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року» (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р).

2 Методологія проведення СЕО

Відповідно до ст.9 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» методологія проведення процедури складається з шести етапів:

- 1) визначення обсягу СЕО;
- 2) складання звіту про СЕО;
- 3) проведення громадського обговорення та консультацій;
- 4) врахування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій;
- 5) інформування про ухвалення ДДП;
- 6) моніторинг наслідків виконання ДДП для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення.

3 Обсяг стратегічної екологічної оцінки

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) виконується в обсягах визначених статтею 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та відповідно до «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування» затверджених наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 №296 «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування».

Першим завданням СЕО є визначення обсягу (скоупінг) стратегічної екологічної оцінки та ключові екологічні проблеми, коло органів влади, та зацікавлених сторін, які братимуть участь у консультаціях, і необхідного ступеня залучення громадськості до консультацій і участі у СЕО.

В ході проведення СЕО мають бути оцінені ймовірні наслідки реалізації документа державного планування «Схема санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади», зокрема, мають бути оцінені наслідки для таких компонентів довкілля: ґрунти, атмосферне повітря, водні ресурси, стан фауни, флори, біорізноманіття, кліматичні фактори, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я.

Фізичні, хімічні чи біологічні характеристики відходів створюють чи можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища та здоров'я людини та вимагають спеціальних методів і засобів поводження з ними.

Схема санітарного очищення передбачає створення відповідної інфраструктури та визначає завдання, які покликані створити комплексну систему поводження з відходами, що в свою чергу мінімізує шкідливий вплив на здоров'я населення.

Для територій з природоохоронним статусом під час проведення СЕО варто оцінити ймовірні наслідки реалізації заходів схеми санітарного очищення міста на території рекреаційних зон та території та об'єкти природно-заповідного фонду МТГ.

4 Заява про СЕО

Відповідно до частини 3 статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» 26.08.2021 року на сайті Виконавчого комітету Обухівської міської ради Київської області (<https://obcity.gov.ua>) опубліковано заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки «Схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади». Також заява була направлена до Департаменту екології та природних ресурсів Київської ОДА та Департамент охорони здоров'я Київської ОДА.

Пропозицій поступили від Департаменту екології та природних ресурсів Київської ОДА (лист №06.2-02.2-09/4251/5214 від 27.09.2021).

Інших пропозицій не поступало.

5 Методичні підходи при здійсненні СЕО

При здійсненні стратегічної екологічної оцінки «Схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади» застосовувались наступні методичні підходи:

1. стратегічний аналіз- базується на аналізі стратегічних пріоритетів, цілей та завдань;
2. імпактний підхід - базується на методах оцінки впливів та ризиків та прогнозуванні очікуваних наслідків.

Прогнози за результатами імпактного підходу в контексті СЕО проекту схеми санітарного очищення МТГ не є досить точними, оскільки відсутня точна інформація про технології які можуть бути застосовані при будівництві сміттєпереробного підприємства (заводу). На рівні схеми санітарного очищення МТГ інформація про розміщення майбутніх об'єктів інфраструктури наявна лише в загальному вигляді.

Проте імпактний підхід використовувався для якісної та кількісної оцінки, а також в цілях створення інструментів для наступних етапів стратегічного планування і проектування вже безпосередньо об'єктів інфраструктури управління відходами. Дана оцінка має дещо обмежений характер.

На наступних етапах стратегічного планування рекомендується поглиблений аналіз та формування індикаторів.

6 Джерела інформації для проведення СЕО

Для проведення стратегічної екологічної оцінки була використана інформація та доповіді про стан довкілля, статистична інформація, інформація, яка включена в акти законодавства, які мають відношення до проекту документу державного планування, дані моніторингу стану довкілля, експертні оцінки та інша доступна інформація.

Для проведення стратегічної екологічної оцінки, зокрема, було здійснено:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників;
- проведення аналізу слабких та сильних сторін схеми санітарного очищення з точки зору екологічної ситуації;
- забезпечення можливості участі громадськості у стратегічній екологічній оцінці;
- визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;
- проведення оцінки впливу схеми санітарного очищення на складові довкілля та на стан здоров'я населення;
- моніторинг фактичного впливу впровадження схеми санітарного очищення на довкілля.

7 Зміст та основні цілі «Схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади»

«Схема санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади» розроблена у відповідності до вимог ДБН Б.2.2-6:2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту» яким визначено склад та зміст схеми санітарного очищення.

Метою схеми санітарного очищення є впровадження системи поводження з відходами, яка забезпечуватиме зменшення обсягів захоронення відходів, впровадження роздільного збирання відходів, безпечне поводження з відходами, в т.ч. небезпечними відходами у складі побутових відходів, максимально можливе використання вторинної сировини в складі відходів, створення системи прибирання території населеного пункту, яка попереджуватиме негативний вплив на довкілля та зменшення небезпеки негативного впливу на здоров'я населення.

Основними завданнями схеми санітарного очищення міста є визначення:

- черговості здійснення заходів із санітарного очищення;

- обсягів робіт із санітарного очищення;
- систем і методів поводження з побутовими відходами;
- необхідної кількості спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення побутових відходів, машин, механізмів, устаткування та інвентарю для здійснення робіт із прибирання об'єктів благоустрою;
- доцільності проектування, будівництва, реконструкції, розширення об'єктів поводження з побутовими відходами, їх основних параметрів і місць розміщення;
- обсягів фінансування заходів, передбачених схемою.

У схемі передбачається використання передових технологій, технічних рішень, технологічного обладнання, які відповідають природоохоронним та санітарно-гігієнічним вимогам і забезпечують унеможливлення впливу шкідливих факторів на довкілля та здоров'я мешканців міста.

Схема санітарного очищення розробляється на розрахунковий період 20 років (до 2041 року) з виділенням першочергових (5 років) та довгострокових заходів на 20 років.

Завданням схеми санітарного очищення полягає у виборі найбільш ефективних в санітарному і технічному відношеннях заходів щодо збирання, видалення та знешкодження твердих і рідких побутових відходів, використання сучасних методів прибирання території, раціонального розміщення об'єктів санітарної очистки та прибирання.

Досягнення мети схеми санітарного очищення має стати важливою умовою для забезпечення комплексного підходу для розв'язання проблем санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади.

Стратегія санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади

Покращення стану довкілля є однією з основних складових стратегічного бачення Схеми санітарного очищення.

В схемі санітарного очищення визначені стратегічних напрями (таблиця 7.1).

Таблиця 7.1

Стратегічні напрями Схеми санітарного очищення

Ресурсо- та економічно ефективне поводження з відходами	Прибирання вулично-дорожньої мережі міста	Поліпшення екологічного стану водного басейну	Екологічний моніторинг та інформування
подальше впровадження системи роздільного збору побутових відходів	будівництво системи зливової каналізації з очисними спорудами очищення зливових вод	впровадження технології очищення та знезараження зливових і дренажних вод	організація та розбудова відкритої системи моніторингу стану довкілля, зокрема, атмосферного повітря, вод, ґрунтів
будівництво контейнерних майданчиків згідно нормативних вимог	придбання спецтехніки та обладнання для прибирання території у літній та зимовий періоди	організація контролю за якістю і кількістю скинутих у водні об'єкти стічних вод по випускам дощової каналізації	організація механізму обміну інформацією щодо моніторингу складових довкілля між службами автоматизованої системи обліку й контролю основних забруднюючих речовин на території населених пунктів усіх відомств
збільшення обсягів переробки побутових відходів з вилученням			впровадження системи інформування

небезпечних та ресурсоцінних компонентів та їх утилізації			населення про стан довкілля
---	--	--	-----------------------------

Схемою санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади передбачається впровадження необхідних заходів щодо санітарного очищення:

1. впровадження планово-регулярної системи санітарного очищення - контейнерний метод збирання твердих побутових відходів як в зонах багатоквартирної забудови (контейнери місткістю 1,1 м³) так і в зонах одноквартирних будинків з присадибною ділянкою (контейнери місткістю 1,1 м³ та 0,24 м³);

2. впровадження роздільного збирання відходів - будівництво контейнерних майданчиків для роздільного збирання побутових відходів з розміщенням на кожному контейнерному майданчику контейнерів 0,12/0,24 м³ для роздільного збирання відходів;

3. облаштування контейнерних майданчиків згідно нормативних вимог;

4. облаштування контейнерних майданчиків для великогабаритних та ремонтних відходів під контейнери місткістю 7 м³;

5. облаштування місця тимчасового збирання небезпечних відходів в складі побутових відходів до передачі спеціалізованим організаціям з утилізації небезпечних відходів;

6. прибирання вулично-дорожньої мережі та тротуарів міста згідно нормативних вимог із застосуванням сучасних протиожезедних матеріалів;

7. визначення місць складування снігу, заправлення поливо-мийних машин та утримання баз зберігання протиожезедних матеріалів згідно нормативних вимог;

8. облаштування системи зливової каналізації з дотриманням нормативних вимог;

9. будівництво притулку для тварин;

10. будівництво громадських туалетів в місцях масового перебування людей, заходи з утримання та дезінфекції громадських туалетів з дотриманням нормативних вимог;

11. забезпечення спеціалізованою технікою для збирання та вивезення твердих побутових відходів, рідких відходів, літнього та зимового прибирання вулично-дорожньої мережі та тротуарів, утримання системи зливової (дошової) каналізації.

В розрахунках прийнятих в схемі санітарного очищення передбачається зростання об'ємів утворення побутових відходів на 1,0% щорічно.

8 Відповідність «Схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади» вимогам нормативних та програмних документів

В «Схемі санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади» в повній мірі враховано вимоги та положення програмних та нормативних документів загальнонаціонального та місцевого рівнів які передбачені в:

1. «Правила збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації та захоронення відходів, в тому числі компонентів твердих побутових відходів, як вторинної сировини, на території Обухівської міської ради» затверджені рішенням Обухівської міської ради № 446-32-УІ від 25.12.2012 року.

2. Законі України «Про основи містобудування»

Стаття 19. Забезпечення сталого розвитку населених пунктів та екологічної безпеки територій при здійсненні планування і забудови територій.

При розробці та реалізації містобудівної документації суб'єкти містобудівної діяльності зобов'язані дотримуватись основних завдань та заходів щодо забезпечення сталого розвитку населених пунктів та екологічної безпеки територій.

Сталий розвиток населених пунктів передбачає соціально, економічно і екологічно збалансований їх розвиток, спрямований на створення економічного потенціалу, повноцінного життєвого середовища для сучасного та наступних поколінь на основі раціонального використання ресурсів, технологічного переоснащення і реструктуризації

підприємств, удосконалення соціальної, виробничої, транспортної, комунікаційно-інформаційної, інженерної інфраструктури.

Екологічна безпека територій передбачає дотримання встановлених природоохоронним законодавством вимог щодо охорони навколишнього природного середовища, збереження та раціонального використання природних ресурсів, санітарно-гігієнічних вимог щодо охорони здоров'я людини, здійснення заходів для нейтралізації, утилізації, знищення або переробки всіх шкідливих речовин і відходів.

3. «Національній стратегії управління відходами в Україні до 2030 року» затвердженій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8.11.2017 р. № 820-р.

4. Законі України «Про відходи»:

Стаття 21. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами

Органи місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами забезпечують:

в) організацію збирання і видалення побутових відходів, у тому числі відходів дрібних виробників, створення полігонів для їх захоронення, а також організацію роздільного збирання корисних компонентів цих відходів.

Стаття 33. Вимоги щодо зберігання та видалення відходів - Зберігання та видалення відходів здійснюються відповідно до вимог екологічної безпеки та способами, що забезпечують максимальне використання відходів чи передачу їх іншим споживачам (за винятком захоронення).

Стаття 35. Порядок здійснення діяльності, пов'язаної із збиранням і заготівлею окремих видів відходів як вторинної сировини

Операції поводження з окремими видами відходів як вторинної сировини в частині приймання і закупівлі їх у населення спеціалізовані підприємства здійснюють через свої приймальні пункти (стаціонарні або пересувні).

Стаття 35-1. Вимоги щодо поводження з побутовими відходами

- Під час проектування житлових будинків, громадських, виробничих, складських та інших споруд передбачаються будівництво та облаштування контейнерних майданчиків для роздільного збирання і зберігання побутових відходів, урн для побутових відходів.

- Житлові масиви і внутрішньодворові території, дороги загального користування та інші об'єкти благоустрою населених пунктів, а також місця проведення масових заходів обладнуються контейнерними майданчиками, урнами для побутових відходів.

- Роздільне збирання побутових відходів здійснюється їх власниками згідно з методикою роздільного збирання побутових відходів, яка затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

- Великогабаритні та ремонтні відходи у складі побутових відходів мають збиратися окремо від інших видів побутових відходів.

- Небезпечні відходи у складі побутових відходів збираються окремо від інших видів побутових відходів, а також мають відокремлюватися на етапі збирання чи сортування та передаватися спеціалізованим підприємствам, що одержали ліцензії на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами.

- Перевезення побутових відходів здійснюється спеціально обладнаними транспортними засобами.

- Захоронення побутових відходів дозволяється тільки на спеціально обладнаних для цього полігонах/звалищах.

- Забороняється проектування, будівництво та експлуатація полігонів побутових відходів без оснащення системами захисту ґрунтових вод, вилучення та знешкодження біогазу та фільтрату.

5. Законі України «Про екологічну мережу України»

Стаття 15. Схеми формування екомережі

4) регіональні та місцеві схеми формування екомережі, програми у сфері формування, збереження та використання екомережі є основою для розроблення усіх видів проектної документації при здійсненні землеустрою, розробці містобудівної документації, а також

здійсненні господарської та іншої діяльності (п. 4 с. 15 Закон «Про екологічну мережу України».

6. Водному кодексі України

Стаття 99. Заборона скидання у водні об'єкти відходів і сміття.

Забороняється скидання у водні об'єкти виробничих, побутових, радіоактивних та інших видів відходів і сміття.

7. Земельному кодексі України

Стаття 61. Обмеження у використанні земельних ділянок прибережних захисних смуг уздовж річок, навколо водойм та на островах.

2. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється:

г) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо;

8. Законі України «Про природно-заповідний фонд України»

Стаття 40. Основні вимоги щодо режиму охоронних зон територій та об'єктів природно-заповідного фонду

- В охоронних зонах не допускається будівництво промислових та інших об'єктів, мисливство, розвиток господарської діяльності, яка може призвести до негативного впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду. Оцінка такого впливу здійснюється в порядку, встановленому законодавством України.

9. ДБН Б.2.2-6:2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту»

Розроблена схема відповідає вимоги щодо складу та змісту схеми санітарного очищення населеного пункту.

10. Наказі Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 23.03.2017 №57 «Про затвердження Порядку розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів»

Розроблення, погодження та затвердження «Схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади» виконуватиметься відповідно до положень та вимог Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 23.03.2017 №57 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14.04.2017 за №505/30373 «Про затвердження Порядку розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів».

9 Зв'язок схеми санітарного очищення з іншими документами державного планування

Схема санітарного очищення матиме зв'язок з документами державного планування прийнятими

1. на національному рівні:

«Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року» затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р.

2. на місцевому рівні (м. Обухів):

«Стратегія сталого розвитку Обухівської територіальної громади до 2030 року» (2018 рік).

Для організації роботи в галузі санітарного очищення населених пунктів та охорони довкілля Обухівською міською радою затверджені:

- «Правила благоустрою населених пунктів Обухівської міської ради» затверджені рішенням міської ради № 445-32-УІ від 25.12.2012р;

- «Правила збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації та захоронення відходів, в тому числі компонентів твердих побутових відходів, як вторинної сировини, на території Обухівської міської ради» затверджені рішенням Обухівської міської ради № 446-32-УІ від 25.12.2012 року

10 Основні завдання забезпечення сталого розвитку Обухівської МТГ та дотримання екологічної безпеки території

Основні завдання забезпечення сталого розвитку Обухівської МТГ та дотримання екологічної безпеки території визначено в «Стратегія сталого розвитку Обухівської територіальної громади до 2030 року». Стосовно санітарного очищення населених пунктів завдання визначено в Розділі 3. «Стратегічні напрямки, цілі та завдання». Ціль 12. «Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва». Завдання: Зменшити обсяг відходів шляхом вживання заходів щодо запобігання їх утворенню, їх скорочення, переробки та повторного використання.

Планом заходів передбачено: створення сучасної системи управління твердими побутовими відходами (терміни: 2019-2030 роки) та облаштування зливальної станції (пункту) приймання рідких відходів (терміни: 2020-2030 роки).

Заходи передбачені в «Схемі санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади» відповідають стратегічним напрямкам розвитку МТГ в сфері санітарного очищення.

11 Характеристику поточного стану довкілля

Протягом останніх років у місті Обухові та Обухівському районі спостерігається погіршення і без того надзвичайно складної екологічної ситуації. Поблизу Обухова діє Трипільська ТЕС, яка одним із десяти найбільших забруднювачів екології в Україні і найбільшим забруднювачем у Київській області. Крім того, в Обухові діють такі потужні підприємства, що несуть велике навантаження на екологію, як ПАТ «Київський КПК», ВАТ «Теплоенергія» та ін. Останні кілька років на додачу до перерахованих почали свою діяльність ТОВ «Тарком», Асфальтовий завод та інші підприємства, діяльність яких пов'язана зі шкідливими викидами в атмосферу і неодноразово викликала стурбованість громадськості, органів місцевого самоврядування та державних органів.

У результаті діяльності згаданих підприємств збільшується кількість людей хворих онкологічними та іншими хронічними захворюваннями, забруднюється та знищується довкілля – повітря, водойми, ліси, ґрунти. Ліси, які, поряд з трав'яною рослинністю є легенями природи, і які, на щастя для нашого краю, займають значну площу саме в нашому регіоні, постійно знищуються і площа їх неухильно скорочується в результаті діяльності забудовників, окремих громадян, підприємств.

Постійне незаконне спалювання листя і трави окремими громадянами теж спричинює регулярне забруднення повітря в місті. Крім того, багато питань викликає прибирання листя з трави в парках та скверах міста (заборонене вже в деяких містах України), регулярне викошування трави «під нуль», що створює рукотворні пустелі в місті. Поступово знищуються заплави, струмки, малі річки, історичні пагорби у місті. Зокрема, історична річка Кобриня перебуває у катастрофічному стані.

Атмосферне повітря

На території МТГ нараховується 40 виробничих підприємств, які здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Усі підприємства працюють згідно із затвердженими дозволами на викиди.

Таблиця 11.1

Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення по м. Обухів у 2016-2020 роках, (тис.т)*

Показник	2016	2017	2018	2019	2020
Викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення	0,7	0,6	0,5	0,4	0,4
у тому числі:					
діоксид сірки	0	0	0	0	0

діоксид азоту	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
оксид вуглецю	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
метан	0,1	0,1	0,1	0,1	0
Крім того, викиди діоксиду вуглецю	202	180,6	182,4	180,9	184,5

*За даними Держстату України

За останні 5 років (2016-2020) середньорічні викиди оксиду вуглецю, оксид вуглецю, метан та діоксиду вуглецю скоротилися, викиди діоксид азоту залишилися на попередньому рівні.

Водні ресурси

По території м. Обухів протікає річка Стугна та її притока р. Кобринка. На території населених пунктів знаходяться ставки.

Основними користувачами водних ресурсів на території Обухівської МТГ є підприємства КП «Обухівводоканал», ПрАТ «Київський картонно-паперовий комбінат», ПрАТ «Обухівське АТП-13238», Дочірнє підприємство «Радпол», ПАТ «Обухівське», ТОВ «Віптранс», ТОВ «Норман». Найбільшим користувачем водних ресурсів є КП «Обухівводоканал» яке здійснює водопостачання м. Обухів. Загальні обсяги водопостачання складають 2075,4 тис. м³/рік (5,68 м³/добу), з яких 1331,5 тис. м³/рік використовується на питні і санітарно-гігієнічні потреби. Водозабір проводиться з 38 артезіанських свердловин. Втрати води за рік складають 398,1 тис. м³. Крім того, працює бювет та 4 природні джерела, показники якості води в яких контролюються.

Водовідведення в м. Обухові здійснюється через каналізаційну мережу на очисні споруди ПрАТ «Київський картонно-паперовий комбінат». У м. Обухові повністю каналізований сектор багатоповерхової забудови та незначна частина приватної забудови. Централізованим водовідведенням не забезпечено частина садибної забудови м. Обухів та сільських населених пунктів. Рідкі відходи від неканалізованої частини населених пунктів вивозяться із вигрібних ям на каналізаційні очисні споруди м. Обухів де очищаються. Обсяги водовідведення складають 10383,8 тис. м³/рік. Нормативно-очищені стоки на спорудах біологічного очищення скидаються у р. Дніпро на відстані 833 км від гирла. Розташовуються очисні споруди в м. Обухів, по вул. Київська, 130. Проектна потужність – 250000 тис. м³/рік, фактична - 10500 тис. м³/рік. На очисних спорудах проводиться механічне, повне біологічне очищення і доочищення господарсько-побутових стічних вод.

Поводження з відходами

На території Обухівської МТГ врегульовані питання роздільного збирання відходів, в тому числі небезпечних відходів в складі побутових відходів (ртутьвмісних ламп, батарейок та акумуляторів) .

Збирання небезпечних відходів (ртутних ламп та побутових батарейок) від мешканців міста Обухів відбувається по двом напрямках:

1. Роздільне збирання небезпечних відходів шляхом збирання на стадії видалення у спеціалізовані контейнери, які розміщені в місті за адресами: вул. Київська, 21; вул. Миру, 9А, вул. Каштанова, 23, вул. Київська, 174, мікрорайон Яблуневий, 20. Система організації збору небезпечних відходів в м. Обухів нагороджена відзнакою в номінації модернізації міст на форумі «ЕКО-трансформація-2018», організатор якого журнал «Екологія підприємства» за підтримки Держенергоефективності).

2. Небезпечні відходи відсортовуються від твердих побутових відходів при сортуванні на сміттесортувальних лініях в м. Обухів (ПП «Обухівміськвотресурси»).

Знешкодження небезпечних відходів у складі побутових відходів проводиться компанією ТОВ «ТАРКОМ ЕКОСЕРВІС» (ліцензія на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація) серії АЕ №199209 виданої Міністерством екології та природних ресурсів 12.03.2013 року) згідно укладеного договору.

Відповідно до діючих «Правил збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації та захоронення відходів, в тому числі компонентів твердих побутових відходів, як

вторинної сировини, на території Обухівської міської ради» затверджені рішенням Обухівської міської ради № 446-32-УІ від 25.12.2012 року, на території Обухівської міської ради впроваджується роздільне збирання ТПВ і діє технологічна схема на два контейнери. Великогабаритні відходи, складаються окремо на контейнерних майданчиках і вивозяться за окремими маршрутними картами.

Збирання та сортування ТПВ на території МТГ здійснює спеціалізована організація ПП «Обухівміськвотресурси» (м. Обухів).

Захоронення відсортованого залишку здійснюється на полігоні ПАТ «Київспецтранс» (м. Київ) в с. Підгірці, розташованого на відстані 20 км на північ від м. Обухів поза межами території Обухівської МТГ.

Для збирання ТПВ використовується сучасна спецтехніка, автомобілі обладнані системою GPS навігації щ контролювати збирання та переміщення відходів та гаранувати потрапляння відходів в місця його сортування та захоронення, тобто сміття ніколи не потрапить на несанкціоноване звалище. Також є дублююча система GPS з функцією передачі відео-звукового потоку з камерою, встановленою безпосередньо в автомобілях (відео реєстратор з двостороннім аудіо зв'язком), це дає додаткову можливість контролювати пересування автотранспорту в радіусі покриття 3g (територія МТГ та територія переміщення спецавтотранспорту), що збільшує надійність, а так само підвищує контролюючу функцію. Прес-компактори під завантаження вторинною сировиною і сміттям обладнані GPS пристроями, що сигналізують про 70% завантаження.

Миття та дезінфекція контейнерів для збирання відходів і сміттевозів здійснюється ПП «Обухівміськвотресурси» в боксі для миття та дезінфекції сміттевозів по технології закритого циклу використання води і дезінфікуючих засобів..

Для збирання та короточасного зберігання вуличного і дворового змету та сміття на території міста використовуються сміттєзбірні урни. Урни для сміття встановлюються у відповідності з вимогами ДСанПін (наказ МОЗ України № 145 від 17.03.2011) на всіх об'єктах благоустрою.

Очищення урн здійснюється систематично в міру їх наповнення. За утримання урн в належному санітарному стані відповідають підприємства, організації та установи, що здійснюють прибирання закріплених за ними територій.

З метою контролю за дотриманням належного санітарного стану мешканцями Обухівської громади Комунальним підприємством Обухівської міської ради «Обухівська міська варта» ведеться тісна співпраця з ПП «Обухівміськвотресурси» на предмет виявлення несанкціонованого захарашення будівельним сміттям майданчиків та інших непобутових відходів.

Пункти приймання вторинної сировини облаштовано в м. Обухів за адресами: вул. Київська, 21 та вул. Миру, 9а (супермаркет «Казка»).

Контейнерні майданчики облаштовано на твердих водонепроникних поверхнях що попереджає потрапляння рідини з контейнерів у ґрунт.

Природно-заповідний фонд та біорізноманіття

В 2017 р. комісія виконавчого комітету Обухівської міської ради з обстеження зелених насаджень обстежила та заактувала перелік об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення, які необхідно створити а саме:

1. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Дуб-довгожитель» (м. Обухів, вул. Каштанова, територія Ранкового ринку) - цей екземпляр є найстарішим представником колишніх природних нагірних дібров у віці 350-400 років.

2. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Вікові дерева дуба звичайного» (м. Обухів, вул. Каштанова, територія Ранкового ринку) - 13од., вік дубів у середньому становить 180-200 років.

3. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Таценківські дуби-велетні» (с. Таценки, вул. Лісна) – 10 од., середній вік становить 180-200 років.

За результатами обстеження були обліковані ботанічні пам'ятки природи місцевого значення «Дуб-довгожитель», «Вікові дерева дуба звичайного» (14 од.), «Таценківські дуби-велетні» (10 од.), затверджені рішенням Київської обласної ради від 20.07.2018 №475-22-УП.

Рішенням міської ради № 1258-52-УП від 22.08.2019 року «Про створення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення на території Обухівської міської ради» створений ландшафтний заказник місцевого значення «Гора «Педина» площею 4,9998га. Виготовлений картографічний матеріал та наукове обґрунтування, договір з державним підприємством «Обухівський районний відділ Київської обласної філії «Центр державного земельного кадастру» та Інститутом ботаніки ім. М.Г.Холодного НАН України (Рішення Київської обласної ради від 22.06.2020 №878-35-УП).

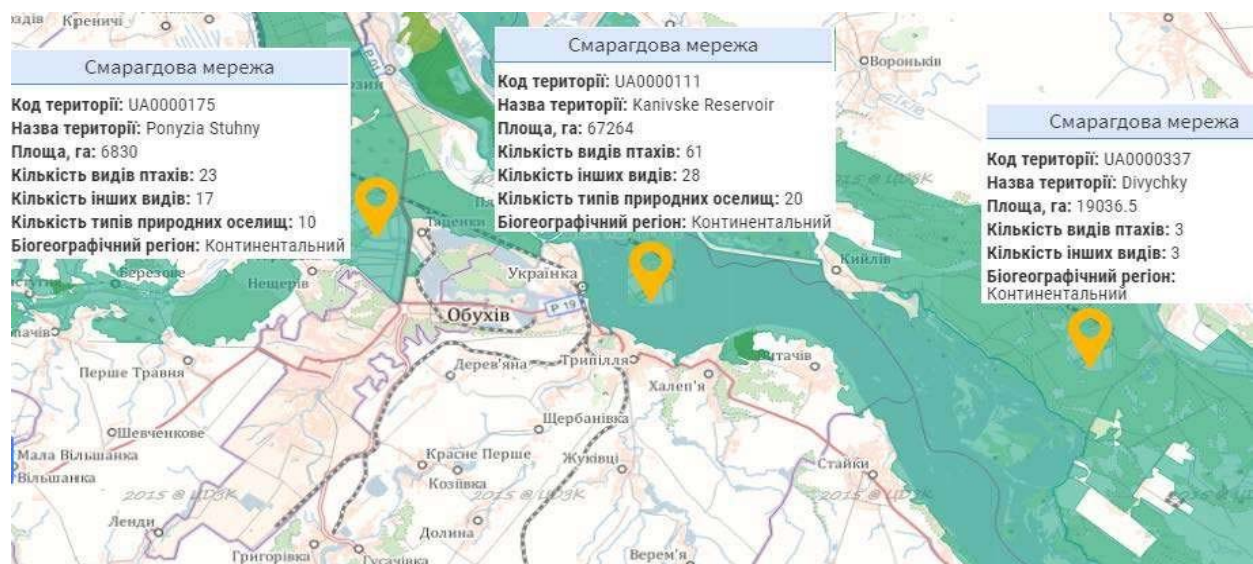
Новостворений заказник, розташований в місті Обухів відіграє важливу роль для відновлення порушених екосистем, зокрема збереження залишків природної лучностепової рослинності. Територія заказника відіграє має також естетичну, освітню та рекреаційну цінність – це мальовничий комплекс терас, які поєднують виразність урвищ та рівнинний ландшафт з далеким видноколом на місто Обухів.

Слід зазначити, що територія заказника є ареалом поширення рідкісних рослин, амфібій та плазунів, що охороняються Додатком II до Бернської конвенції та Рішенням Київської обласної ради від 07.02.2012 № 285-15-VII «Про затвердження Списку регіонально рідкісних, зникаючих видів рослин і грибів, які потребують охорони у Київській області та Положення до нього».

На даний час, згідно Кошторису витрат на природоохоронні заходи на 2020 рік, на договірних засадах з ДП «Центр державного земельного кадастру», розробляється документація із землеустрою по ландшафтному заказнику місцевого значення «Гора Педина».

Для збереження природної фауни, флори та типів природних оселищ створена Смарагдова мережа (Emerald Network) Європи. Українська частина Смарагдової мережі Європи розробляється з 2009 року.

Через Обухівський район проходить Смарагдова мережа PonyziaStuhny (код території UA0000175) (рис.3).

Пропозиція щодо території Смарагдової мережі готується за стандартною формою даних, визначеною Постійним комітетом Бернської конвенції, та повинна відповідати одному або більше критеріїв:

- 1) територія суттєво сприятиме виживанню видів, що перебувають під загрозою зникнення, ендемічних видів або будь-яких видів, що вказані у додатках I та II до цього Закону;
- 2) територія підтримуватиме існування значної кількості видів у межах ареалу із високим видовим різноманіттям чи підтримуватиме існування важливих популяцій одного чи кількох видів, що вказані у додатках I та II до цього Закону;

- 3) у межах території перебуває важливий та/чи репрезентативний зразок типів оселищ, що перебувають під загрозою зникнення, згідно з додатком III до цього Закону;
- 4) у межах території існує особливий приклад певного типу оселища або мозаїка різних типів оселищ відповідно до додатка III до цього Закону;
- 5) територія Смарагдової мережі є важливою територією для одного чи декількох мігруючих видів тварин;
- 6) територія в інший спосіб суттєво сприяє досягненню цілей Бернської конвенції.

В рамках програми, внесення територій ПЗФ Обухівської міської МТГ до мережі Емеральд (Смарагдової мережі) відповідно до Бернської конвенції, до території Екологічної мережі Київської області не передбачається.

Виробники промислових відходів III-IV класів небезпеки

На території Обухівської МТГ виробниками промислових відходів III класу небезпеки є 14 підприємства, а виробниками промислових відходів IV класу небезпеки є 20 підприємств.

Кількість утворення промислових відходів III класу небезпеки становить 1913,9 тони на рік. Основними виробниками промислових відходів III класу небезпеки є ТОВ "Автоспецтранс-ККПП" – 1400,2 т/рік або 73,2% всіх промислових відходів III класу небезпеки та ПАТ "Центренерго" – 469,3 т/рік або 24,5% всіх промислових відходів III класу небезпеки. Частка інших виробників становить менше 0,13% (таблиці 11.2).

Кількість утворення промислових відходів IV класу небезпеки становить 1010722,7 тони на рік. Основними виробниками промислових відходів IV класу небезпеки є ПАТ "Центренерго" – 950 тис.т/рік або 94,0%. Частки інших виробників менше 5,0% (таблиці 11.3).

Таблиця 11.2

Виробники промислових відходів III класу небезпеки

№	Об'єкти спостереження	Утворено відходів	
		т	частка, %
1	ТОВ "Автоспецтранс-Київського Картонно-Паперового Комбінату"	1400,2	73,2
2	ПАТ "Центренерго"	469,3	24,5
3	ТОВ "Інтерфом"	23,84	1,25
4	ПрАТ "Київський Картонно-Паперовий Комбінат"	7,510	0,39
5	ТОВ "Алеана"	4,725	0,25
6	ТОВ "Аерок"	4,042	0,21
7	ТОВ "Трипільський Пакувальний Комбінат"	1,800	0,09
8	ПрАТ "Обухівський Молочний Завод"	0,810	0,04
9	ТОВ "М-Квадро"	0,594	0,03
10	ПП "Обухівміськвотресурси"	0,520	0,03
11	ТОВ "Зат Ерго"	0,300	0,02
12	Сільськогосподарський Виробничий Кооператив "Заповіт Ілліча"	0,220	0,01
13	ПрАТ "Обухівське Автотранспортне Підприємство 13238"	0,037	0,002
14	ТОВ "Геліком Льв"	0,025	0,001
	Всього	1913,9	100

Таблиця 11.3

Виробники промислових відходів IV класу небезпеки

№	Об'єкти спостереження	Утворено відходів	
		т	частка, %
1	ПАТ "Центренерго"	949900,3	94,0
2	ПрАТ "Київський Картонно-Паперовий Комбінат"	47394,0	4,69
3	ТОВ "Трипільський Пакувальний Комбінат"	8714,6	0,86
4	Сільськогосподарський Виробничий Кооператив "Германівський"	3465,6	0,34
5	ПП "Восход-України"	261,2	0,03
6	ПрАТ "Обухівське"	260,0	0,03
7	ТОВ "Аерок"	202,1	0,02
8	ТОВ "М-Квадро"	105,6	0,01
9	ПП "Обухівміськвотресурси"	90,4	0,01
10	ТОВ "Виробничо-Торгівельна Фірма "Екмі"	63,1	0,01
11	ТОВ "Інтерфом"	60,4	0,01

12	АТ "Енергія"	55,2	0,01
13	ПрАТ "Обухівський Молочний Завод"	48,7	0,005
14	ТОВ "Алеана"	38,122	0,004
15	ТОВ "Автоспецтранс-Київського Картонно-Паперового Комбінату"	27,7	0,003
16	ТОВ "Геліком Льв "	11,9	0,001
17	Обухівське УВП Українського Товариства Сліпих	11,1	0,001
18	ТОВ "Зат Ерго"	7,40	0,001
19	ПрАТ "Обухівське Автотранспортне Підприємство 13238"	3,38	0,0003
20	Сільськогосподарський Виробничий Кооператив "Заповіт Ілліча"	1,90	0,0002
	Всього	1010722,7	100

12 Характеристика стану здоров'я населення

В структурі захворюваності населення Обухівського району найбільша частка припадає на хвороби органів дихання – 25-26%, системи кровообігу – 22,5-22,7%, органів травлення – 11,0-12,4%. Частка новоутворень становить 1,9-2,8% (таблиця 12.1, діаграма 12.1).

Рівень захворюваності по Обухівському районі дещо вищий рівня захворюваності по Київській області - на 13,8% в 2018 році та на 18,8% в 2019 році.

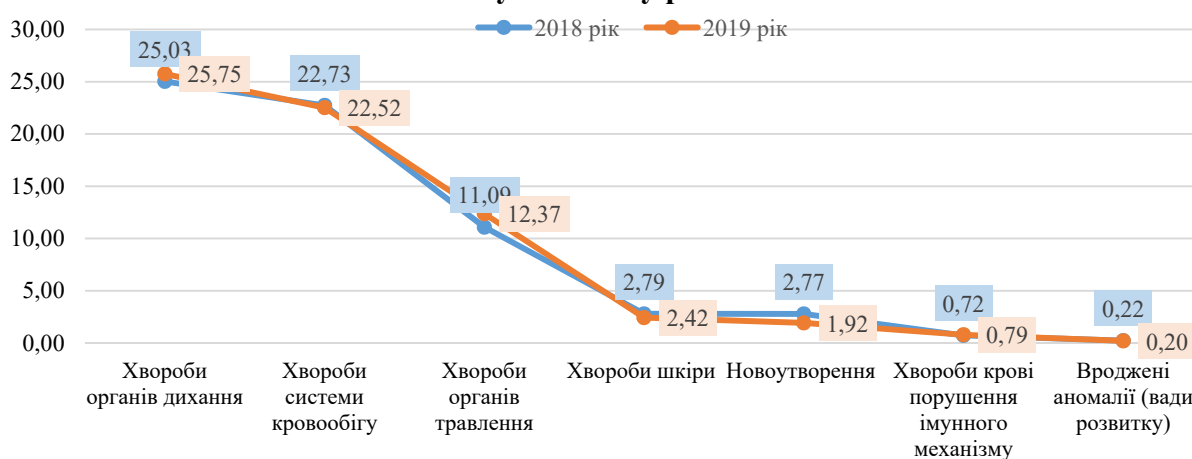
Таблиця 12.1

Показники захворюваності населення Обухівського району та області

Хвороби	Найменування районів	2018		2019	
		абсолютні дані	на 10 тис. внаселення	абсолютні дані	на 10 тис. о населення
Всі хвороби	Область	3649534,0	20871,7	3445174,0	19550,8
Всі хвороби	Обухівський	163292,0	23747,1	159833,0	23225,8
Новоутворення	Область	83903,0	479,9	86847,0	492,8
Новоутворення	Обухівський	4528,0	658,5	3063,0	445,1
Хвороби крові	Область	17555,0	100,4	16894,0	95,9
Хвороби крові	Обухівський	1183,0	172,0	1260,0	183,1
Хвороби системи кровообігу	Область	1127069,0	6445,9	1019146,0	5783,5
Хвороби системи кровообігу	Обухівський	37122,0	5398,5	36000,0	5231,3
Хвороби органів дихання	Область	840472,0	4806,8	802590,0	4554,6
Хвороби органів дихання	Обухівський	40876,0	5944,5	41165,0	5981,8
Хвороби органів травлення	Область	367681,0	2102,8	351887,0	1996,9
Хвороби органів травлення	Обухівський	18105,0	2633,0	19766,0	2872,3
Хвороби шкіри	Область	91230,0	521,8	89268,0	506,6
Хвороби шкіри	Обухівський	4549,0	661,5	3872,0	562,7
Вроджені аномалії	Область	14749,0	84,4	14386,0	81,6
Вроджені аномалії	Обухівський	359,0	52,2	323,0	46,9

Діаграма 12.1

Динаміка зміни частки захворювання в 2018-2019 роках по Обухівському районі

Показники загальної захворюваності по Обухівському районі знизилися в 2019 році на 2,2% в порівнянні з 2018 роком.

13 Ключові екологічні проблеми території

На основі аналізу стану компонентів навколишнього середовища, визначені основні екологічні проблемними Обухівської міської МТГ:

- забруднення атмосферного повітря стаціонарними і пересувними джерелами;
- забруднення і засмічення навколишнього середовища побутовими відходами;
- відсутність реєстру об'єктів благоустрою зеленого господарства;
- виконання дієвих проектних рішень по ліквідації підтоплення територій;
- необхідність інвентаризації та паспортизації водних об'єктів на території МТГ;
- недостатній рівень заходів з озеленення міста та боротьби з омелою білою;
- недостатній рівень екологічної освіти та інформування населення, екологічної свідомості суспільства;
- відсутність у органах місцевого самоврядування повноважень щодо охорони природного навколишнього середовища і контролю у цій сфері.

Основними недоліками існуючої системи моніторингу атмосферного повітря в цілому по Київській області на сьогодні є відсутність узгодженості та уніфікованості інформаційних технологій, недостатнє забезпечення мереж засобами інформаційного обміну і, як наслідок, недостатня оперативність у наданні інформації користувачам; відсутність єдиної комплексної мережі спостережень регіонального рівня, до складу якої мають входити мережі суб'єктів моніторингу, мережа автоматизованих постів та центр збору та обробки інформації за результатами моніторингу; недостатній рівень технічного та методичного забезпечення функціонування мереж спостережень.

Мережа постів спостереження на даний час не дозволяє здійснювати оперативний та всебічний моніторинг стану довкілля Київської області в цілому та окремих районів, що унеможливорює, зокрема: складання картографічних матеріалів з забруднення та спричиняє недоліки у системі інформування населення щодо реального стану атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод.

Таблиця 13.1

Екологічні проблеми Обухівської МТГ

№ (рейтинг)	Проблема
1	Забруднення атмосферного повітря викидами промислових підприємств і автотранспорту
2	Забруднення ґрунтів та підземних вод об'єктів рідкими побутовими відходами
3	Низький рівень екологічної культури у представників бізнесу та населення
4	Забруднення поверхневого стоку з міських територій
5	Недосконалість системи екологічного моніторингу
6	Слабкі важелі впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження

1) Забруднення атмосферного повітря викидами промислових підприємств і автотранспорту

Значний розвиток промисловості та автомобільного транспорту призводить до зростання забруднення атмосферного повітря викидами.

2) Забруднення ґрунтів та підземних вод об'єктів рідкими побутовими відходами

Відсутність облаштованих водонепроникних вигрібних ям в домогосподарствах сільської місцевості супроводжується проникненням рідких відходів у ґрунтові води та їх забруднення.

3) Недостатній рівень екологічної культури у представників бізнесу та населення

Недостатній рівень екологічної культури у представників бізнесу та населення зумовлює утворення значної кількості відходів та потрапляння у відходи вторинної сировини та небезпечних відходів у складі побутових відходів (використані батарейки, джерела живлення, люмінесцентні лампи тощо) вилучення яких в процесі сортування є менш ефективним в порівнянні із роздільним збиранням.

4) Забруднення поверхневого стоку з міських територій

Поверхневий стік міських територій містить у своєму складі як зважені, так і розчинені мінеральні та органічні домішки, концентрація яких визначається багатьма факторами й залежить, в основному, від благоустрою території, щільності населення та інтенсивності руху транспорту. У поверхневому стоці у значних концентраціях присутні нафтопродукти, часто відзначається наявність специфічних домішок (солей важких металів, фенолів і інших токсичних речовин). Відведення неочищеного стоку призводить до замулення водойм, забруднення їх нафтопродуктами та іншими домішками, погіршення санітарного режиму за рахунок розпаду органічної частини донних відкладів. Якщо не розв'язати проблему збору та очищення поверхневого стоку, то не можна буде помітно поліпшити стан річок.

Очищений прісний поверхневий стік можна використовувати як джерело технічного водопостачання, у т.ч. в оборотних системах «брудних циклів», для мийки автотранспорту, поливання територій та інших потреб.

5. Недосконалість системи екологічного моніторингу

Наявна система екологічного моніторингу не забезпечує повного охоплення стану забруднення навколишнього природного середовища.

6. Слабкі важелі впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження

Недосконалість нормативно-правового регулювання спричиняє ситуацію коли органи місцевого самоврядування не мають впливу на процеси техногенного навантаження.

14 SWOT-аналіз екологічної ситуації в на території Обухівської МТГ

В рамках CEO був виконаний SWOT-аналіз економічної та екологічної ситуації в населених пунктів Обухівської міської територіальної громади, результати якого наведені в таблиці 14.1.

Таблиця 14.1

SWOT-аналіз екологічної ситуації в Обухівській МТГ

Сильні сторони	Слабкі сторони
Сталий економічний розвиток громади	
Велика кількість потужних промислових підприємств	Низька експортна орієнтація місцевої економіки
Наявність підприємств із іноземним капіталом	Низький рівень інвестицій у місцеву економіку
Стабільна галузь будівництва та виробництва будівельних матеріалів	Недостатній досвід міжнародної інвестиційної діяльності
Інтеграційні взаємозв'язки з Києвом, який є суттєвим ринком збуту товарів і послуг	Високий ступінь зносу основних виробничих фондів і застарілі засоби виробництва
Динамічне зростання сектору малих і середніх підприємств	Відсутні якісно підготовлені інвестиційні продукти (земельні ділянки, об'єкти нерухомості)
Наявність ринків збуту товарів і послуг та постачальників компонентів для невеликих підприємств	Недостатність фінансових ресурсів місцевого бізнесу для здійснення інвестицій

Розвинута мережа фінансових установ	Відсутність інфраструктури підприємницької діяльності (бізнес-центри, бізнес-інкубатори, АРР)
Добре розвинута інженерно-транспортна інфраструктура	Обмеженість земельних ресурсів міста та вільних площ
Наявність сучасних комунікаційних систем і мереж (Інтернет, зв'язок)	Застарілі технології виробництва та обладнання, висока енергоємність та матеріалоємність виробничої діяльності
Високий освітній рівень населення	Недостатній рівень інноваційної активності підприємств
Запровадження енергозберігаючих заходів в систему житлово-комунального господарства, бюджетну сферу	Наукові розробки та інноваційні технології недостатньо втілюються бізнесом
Розвинута інфраструктура електро-, газо-, водо-, теплопостачання	Технічний стан більшості будинків, комунальне та технологічне обладнання потребує модернізації та ремонту
Наявність розгалуженої мережі водогінних, каналізаційних та теплових мереж	Фізичний знос очисних і каналізаційних споруд та мереж централізованого водопостачання, теплових мереж
Запровадження енергозберігаючих технологій в систему ЖКГ, соціальну сферу	Низький рівень технічного забезпечення комунальних підприємств
Висока підприємницька активність населення, збільшення кількості СПД	Застарілий житловий фонд, його зношеність, недоступність сучасного житла для більшості мешканців, в т.ч. відсутність соціального житла
Сталий соціальний розвиток громади	
Позитивні демографічні тенденції у місті	Відтік трудових ресурсів до міста Києва
Позитивна тенденція збільшення категорії працездатного населення	Наявність дефіциту робітничих кадрів на підприємствах міста
Високий рівень освіти трудових ресурсів міста	
Тенденція зменшення відсотку зареєстрованих безробітних станом на кінець року	
Сталий екологічний розвиток громади	
Сприятливі природні та кліматичні умови міста	Діяльність підприємств призводить до забруднення навколишнього середовища;
Функціонування посту спостереження за станом забруднення атмосферного повітря Центральної геофізичної обсерваторії Міністерства надзвичайних ситуацій України	Наявність в безпосередній близькості до міста Трипільської ТЕС із переліку «ТОП – 100 основних підприємств-забруднювачів України»
Поступове переоснащення та втілення підприємствами сучасного обладнання та технологій, які зменшують шкідливі викиди, вплив на природне середовище	Відсутність достатнього фінансування екологічних проєктів та програм на регіональному рівні
Наявність значної кількості зелених насаджень	Необхідність регулювання з розчищенням русла р. Кобрини
У місті запроваджений роздільний збір побутових відходів, з метою виділення компонентів відходів, як вторинної сировини	
Проведена паспортизація внутрішніх водойм	
Організований збір небезпечних відходів	
Можливості	Загрози

Доступ до європейських ринків збуту	Політична нестабільність, погіршення загальної економічної ситуації в країні, нестабільність національної валюти та інфляція
Створення сучасних елементів інфраструктури підтримки підприємництва.	Невпевненість суб'єктів малого і середнього бізнесу у стабільності умов ведення бізнесу
Системні дії влади спрямовані на підтримку малого та середнього бізнесу	Збільшення фінансового навантаження на суб'єкти господарювання
Спрощення та покращення послуг з дозвільних процедур	Відсутність дієвого захисту вітчизняного виробника від недобросовісної конкуренції
Проведення політики стосовно розвитку центрів підтримки бізнесу	Нестабільність законодавства, можливість негативних його змін
Фінансова підтримка підприємств та надання їм податкових стимулів	Висока іноземна конкуренція
Надання професійної допомоги бізнесу у залученні інвестицій	Низька купівельна спроможність населення
Розвиток ділового туризму	Наявність бар'єрів із входження суб'єктів малого та середнього підприємництва в інноваційні процеси
Розширення повноважень органів місцевого самоврядування в результаті реформи місцевого самоврядування в результаті адміністративно-територіальної реформи	Подальше підвищення цін на енергоносії та неплатоспроможність населення

15 Аналіз відповідності цілей схеми санітарного очищення цілям МТГ

Екологічні цілі МТГ визначені у «Стратегія сталого розвитку Обухівської територіальної громади до 2030 року».

Стосовно санітарного очищення населених пунктів завдання визначено в Розділі 3. «Стратегічні напрямки, цілі та завдання». Ціль 12. «Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва». Завдання: Зменшити обсяг відходів шляхом вживання заходів щодо запобігання їх утворенню, їх скорочення, переробки та повторного використання. Планом заходів передбачено: створення сучасної системи управління твердими побутовими відходами.

Таблиця 15.1

Оперативні цілі стратегії розвитку міста

Оперативна ціль	Оперативне завдання / сфера реалізації проектів
Ціль 12. «Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва».	1. Зменшити обсяг відходів шляхом вживання заходів щодо запобігання їх утворенню, їх скорочення, переробки та повторного використання. 2. Створення сучасної системи управління твердими побутовими відходами.

Таблиця 15.2

Узгодженість із стратегічними напрямками розвитку міста

Екологічні цілі	Зменшити обсяг відходів шляхом вживання заходів щодо запобігання їх утворенню, їх скорочення, переробки та повторного використання	Створення сучасної системи управління твердими побутовими відходами
1. Підвищення енергоефективності	+1	+1
2. Поліпшення стану водного та повітряного басейнів	+2	+2
3. Поводження з відходами	+2	+2
4. Збереження біорізноманіття	+1	+1
5. Формування екологічної культури мешканців	+2	+2

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

+2 - цілі схеми санітарного очищення добре узгоджені з міськими екологічними цілями;

+1 - цілі схеми санітарного очищення та міські екологічні цілі принципово узгоджуються, проте не узгоджені в Схемі. Необхідно тісніше пов'язати цілі на наступних етапах планування та/або на рівні заходів;

0 - цілі схеми санітарного очищення та міські екологічні цілі нейтральні по відношенню одні до одних;

-1 цілі схеми санітарного очищення та міські екологічні цілі не узгоджуються, але можуть бути узгоджені, в рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей схеми та міських екологічних цілей;

-2- цілі схеми санітарного очищення та регіональні екологічні цілі принципово суперечать одні одним, необхідні термінові заходи, сформовані на уточнення цієї цілі схеми санітарного очищення.

Таблиця 15.3

Аналіз відповідності цілей

№	Чи може реалізація схеми санітарного очищення спричинити	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
Повітря					
1	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел			●	+
2	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел			●	+
3	Погіршення якості атмосферного повітря			●	+
4	Появу джерел неприємних запахів			●	+
5	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату			●	
Водні ресурси					
6	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води			●	
7	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)			●	+

8	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			•	
9	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод			•	
10	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)			•	+

Оцінка впливу схеми санітарного очищення на довкілля

Значним антропогенним чинником в Обухівській МТГ залишається велика кількість утворення побутових відходів. Найбільш вразливими компонентами довкілля, які зазнають негативного впливу побутових відходів є ґрунтові води та ґрунти, забруднення яких виникає у разі просочення шкідливих компонентів рідких відходів та поверхневі води внаслідок стоків з територій, а також здоров'я населення.

При гіпотетичному «нульовому» сценарії коли не складається або не затверджується схема санітарного очищення МТГ, подальший екологічний стан населених пунктів є очевидно проблематичним і ця альтернатива веде до погіршення екологічної ситуації, неефективного використання земельних ресурсів, виникненню стихійних звалищ, забруднення водного басейну, погіршення міського ландшафту в цілому.

Впровадження схеми санітарного очищення та реалізація її заходів, які передбачають подальше впровадження системи сортування (роздільного збору) побутових відходів, збільшення обсягів їх переробки, а також впровадження технології очищення та знезараження зливових і дренажних вод, прибирання території населених місць у літній та зимовий періоди буде мати позитивний вплив на стан довкілля з одночасним зменшенням впливу існуючих незмінних факторів: надходження забруднюючих речовин у атмосферне повітря, природні водойми та ґрунти які здійснюється переважно від місць видалення відходів.

Реалізація схеми санітарного очищення буде мати позитивний вплив на рівень використання відходів, тобто сприяти його збільшенню, що є важливим індикатором регіонального розвитку.

СЕО здійснила експертну оцінку ймовірного впливу Схеми на складові довкілля відповідно до контрольного переліку, наведеного в таблиці 15.4.

Таблиця 15.4

Оцінка ймовірного впливу схеми санітарного очищення на довкілля відповідно до контрольного переліку

Чи може реалізація Схеми спричинити	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
Повітря				
Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел			●	+
Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел			●	+
Погіршення якості атмосферного повітря			●	+
Зміни повітряних потоків, вологості, температури або будь які зміни клімату			●	
Водні ресурси				
Збільшення обсягів скидів у поверхневі води			●	
Погіршення якості поверхневих вод			●	+
Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону			●	

Забруднення підземних водоносних горизонтів			•	+
Збільшення обсягів скидів у поверхневі води			•	
Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню			•	
Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод			•	
Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту			•	
Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)			•	
Відходи				
Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів			•	
Збільшення обсягів переробки побутових відходів з вилученням небезпечних та ресурсоцінних компонентів та їх утилізації			•	+
Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами			•	+
Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів III-IV класу небезпеки			•	
Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки			•	+
Збільшення обсягів переробки побутових відходів з вилученням небезпечних та ресурсоцінних компонентів та їх утилізації			•	+
Спорудження небезпечних об'єктів поводження з відходами			•	+
Земельні ресурси				
Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару			•	
Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів			•	
Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу			•	
Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів			•	
Біорізноманіття				
Негативний вплив на ландшафт міста			•	
Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві			•	
Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини			•	
Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин			•	
Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля			•	
Населення та інфраструктура				

Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території			•	
Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі			•	
Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні споруди			•	
Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей			•	+
Екологічне управління та моніторинг				
Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки			•	+
Погіршення екологічного моніторингу			•	+
Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження			•	
Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва			•	+
Інше				
Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів			•	+
Суттєве порушення якості природного середовища			•	+

На основі експертних оцінок, представлених в **таблиці 15.4**, можна зробити наступні висновки щодо ймовірного впливу Схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади на довкілля:

1) Вплив на атмосферне повітря. В результаті реалізації Схеми не передбачається збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та погіршення його стану.

2) Вплив на водні ресурси. Схема санітарного очищення не передбачає збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. А навпаки вдосконалення систем зливової каналізації, реконструкція контейнерних майданчиків, перехід на централізовану каналізаційну систему, замість вигрібних ям, призведе до покращення якості поверхневих та підземних вод.

3) Відходи. Обухівська МТГ характеризується високим рівнем утворення побутових відходів. Впровадження схеми санітарного очищення та створення комплексної системи поводження з ТПВ сприятиме зменшенню обсягів утворення твердих побутових відходів.

4) Вплив на земельні ресурси. Внаслідок реалізації Схеми санітарного очищення не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

5) Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони. В Схемі санітарного очищення не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття.

6) Вплив на культурну спадщину. Реалізація не має призводити до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини.

7) Вплив на населення та інфраструктуру. Схема санітарного очищення не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення. Більше того, вирішення таких питань, як реконструкції контейнерних майданчиків, впровадження роздільного збору сміття, зменшення чисельності безпритульних тварин має сприяти покращенню здоров'я населення.

8) Екологічне управління, моніторинг та інше. Схема санітарного очищення не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки, натомість передбачає покращення поводження з відходами та підвищення енергоефективності управління комунальним господарством.

9) Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація Схеми санітарного очищення може призвести до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі

будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Таким чином, реалізація Схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох цілей Схеми може призвести до покращення екологічної ситуації на території Обухівської МТГ.

16 Зобов'язання у сфері охорони довкілля

Угода про асоціацію з Європейським Союзом передбачає суттєві зміни екологічної політики України, зокрема у сфері управління відходами. Держава Україна зобов'язалася інтегрувати у вітчизняне законодавство різні норми, закладені у Директивах:

- про відходи;
- про захоронення відходів.

Основні стандарти управління відходами, що містяться в Директивах Європейського Союзу і які Україна зобов'язалася впровадити у національному законодавстві, спрямовані на захист навколишнього середовища від негативних наслідків антропогенної діяльності.

Рамкова Директива № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 р. “Про відходи та скасування деяких директив”.

Це головний документ у цій сфері, який Україна зобов'язана виконати. Вона вважається рамковою, оскільки встановлює межі та шаблони для законодавства. Один із найважливіших прописаних у ній принципів – це принцип створення "ієрархії пріоритетів поводження з відходами".

Директива Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 р. “Про захоронення відходів”.

Відповідно до ієрархії пріоритетів поводження з відходами, захоронення відходів на сміттєзвалищах є найменш бажаним заходом. Тому його слід обмежувати до мінімуму. Але в тому випадку, якщо від цього нікуди не дітися й відходи потрібно захоронити на сміттєзвалищі, потрібно дотримуватись норм, які містяться у цьому документі. Загальна мета згаданої Директиви - запобігання чи зменшення, наскільки це можливо, негативного впливу на довкілля, зокрема на поверхневі та ґрунтові води, повітря, а також здоров'я людей від захоронення відходів, шляхом запровадження жорстких технічних вимог до відходів та полігонів.

«Схема санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади» визначає головні напрями у сфері поводження з відходами в населених пунктах з урахуванням європейських підходів з питань управління відходами, що базуються на положеннях даних Директив.

Схема санітарного очищення населених пунктів Обухівської МТГ визначає головні напрями у сфері поводження з відходами з урахуванням європейських підходів з питань управління відходами, що базуються на положеннях даних Директив.

17 Опис наслідків для довкілля

В більшій мірі оцінка зосереджується на потенційних екологічних наслідках пов'язаних із запропонованим роздільного збирання відходів та повного сортування відходів. В процесі стратегічної екологічної оцінки був здійснений аналіз впливу реалізації рішень схеми санітарного очищення як на окремі компоненти навколишнього природного середовища, так і сукупний вплив на природні процеси та комплекси. Результати оцінки представлені у вигляді матриці, що містить оцінку на основі рейтингу потенційних наслідків. На основі оцінки окремих заходів проекту було проведено аналіз потенційних кумулятивних впливів, розглянуті заходи для пом'якшення та запобігання виявлених потенційних негативних наслідків реалізації проектних рішень на міське середовище, природні комплекси, санітарно-гігієнічні умови проживання населення.

Проектні рішення схеми санітарного очищення передбачають впровадження роздільного збирання відходів та повного сортування відходів.

Реалізація вищезазначеного рішення зумовлює зменшення забруднення навколишнього середовища.

Висновки з результатів оцінки

Проведені аналізи виявили потенціал для позитивного впливу схеми санітарного очищення на навколишнє середовище та здоров'я населення. Водночас, було виявлено ряд ризиків та потенційних негативних наслідків, пов'язаних з основними рішеннями щодо планування, прийнятими в схемі санітарного очищення.

18 Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання схеми санітарного очищення

На основі аналізів, представлених у попередніх розділах, та з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на національному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що випливають з реалізації схеми санітарного очищення.

Термін «пом'якшення» відноситься до усунення, зменшення, запобігання або контролю негативних впливів на навколишнє середовище, які можуть виникнути внаслідок реалізації рішень схеми санітарного очищення.

Для територіально-планувальної організації населених пунктів з урахуванням планувальних обмежень як зон регулювання та обмеження забудови:

- рекомендуються наступні інженерно-планувальні заходи: провадження новітніх технологій виробничого і санітарно-технічного устаткування, що забезпечує максимальне уловлювання, утилізацію чи знешкодження викидів забруднюючих речовин в атмосферу;

- дотримання параметрів планувальних обмежень при реалізації рішень, передбачених даним проектом: розробка проектів організації СЗЗ при розміщенні нових та реконструкції існуючих виробничо-комунальних підприємств;

- дотримання параметрів обмежень, визначених санітарними нормами та екологічним законодавством, при будівництві об'єктів та мереж інженерної інфраструктури - СЗЗ від очисних споруд зливової каналізації, каналізаційних насосних станцій, охоронні зони інженерних споруд та комунікацій тощо.

Для розвитку сфери забезпечення системами інженерно-транспортної інфраструктури міста та надання комунальних послуг, інженерної підготовки та захисту території:

- розвиток системи відведення поверхневого стоку з усієї території міста;
- будівництво очисних споруд зливової каналізації в існуючих та проектних місцях випуску стічних вод, що дозволить зменшити забруднення води, покращити санітарно-гігієнічні умови території.

Впровадження вищезазначених заходів сприятиме покращенню умов проживання, оздоровленню міського середовища та підвищенню його екологічної стійкості до техногенних навантажень.

19 Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися

Оцінка альтернатив у контексті стратегічної екологічної оцінки «Схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади» були прийняті наступні перспективи для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище:

Варіант 1 - «Розроблення схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади»;

Варіант 2 – не розроблення схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади - **«Варіант нульової альтернативи»**.

Варіант 3 - «Розроблення схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади» з врахуванням системи поводження з відходами згідно з проектом Регіонального плану управління відходами у Київській області до 2030 року.

«Варіант нульової альтернативи»

У «Варіанті нульової альтернативи» розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким проект «Схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади» не затверджується.

Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (в тому числі несприятливих) екологічних тенденцій, наведених у попередніх розділах.

За результатами аналізу визначено, що в рамках сценарію «нульової альтернативи» подальший сталий розвиток міста є неможливим, а зазначена альтернатива призводить до певної стагнації та неефективного використання можливостей розвитку та погіршення екологічної ситуації в місті та сільських населених пунктах.

Варіант 3 - «Розроблення схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади» з врахуванням системи поводження з відходами згідно з проектом «Регіонального плану управління відходами у Київській області до 2030 року».

У Варіанті 3 при умові затвердження «Регіонального плану управління відходами у Київській області до 2030 року» можливе перероблення твердих побутових відходів на об'єктах поводження з відходами передбаченими Регіональним планом управління відходами у Київській області до 2030 року. Вибір системи поводження з відходами згідно варіанту 3 визначатиметься за результатами техніко-економічного порівняння варіантів 1 та 3.

Обґрунтування вибору Варіанту №1.

За варіантом №1 здійснюватиметься повне роздільне збирання та сортування твердих побутових відходів на вже наявних потужностях на території Обухівської МТГ з частковим переробленням вторинної сировини та виключенням спалювання чи захоронення відходів на території МТГ, що відповідає нормативним вимогам до поводження з відходами та усуває негативний вплив поводження з відходами на:

- навколишнє природне середовище;
- здоров'я населення.

20 Моніторинг наслідків виконання Схеми санітарного очищення

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) не завершується прийняттям рішення про затвердження «Схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади».

Значущі наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації схеми санітарного очищення, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

Виконавчий комітет Обухівської міської ради (замовник документа державного планування (далі - замовник) розробляє заходи які повинні забезпечувати можливість:

- виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (на один, три-п'ять, 10-15 років, 50-100 років відповідно), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;
- запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування – на даний час негативні наслідки, зумовлені виконанням документа державного планування не передбачаються;
- виявлення не передбачених звіт про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Результати моніторингу мають бути доведені до відома природоохоронних органів і

органів охорони здоров'я, а також громадськості.

З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля на різних стадіях виконання документа державного планування, у тому числі за станом здоров'я населення, замовник визначає:

- зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання;
- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати;
- періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями;
- засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку.

Результати моніторингу замовник оприлюднює на власному офіційному веб-сайті один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку.

У разі коли під час здійснення моніторингу виявлено не передбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, замовник вживає заходів для їх усунення, а також подає органу державної влади або органу місцевого самоврядування, який затвердив документ державного планування, пропозиції щодо внесення змін до такого документа з метою усунення негативних наслідків. У такому разі зміни, що вносяться до документа державного планування, підлягають стратегічній екологічній оцінці.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію схеми санітарного очищення;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що схема виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Моніторинг здійснює замовник. З метою забезпечення здійснення моніторингу рекомендується щоб замовник своїм рішенням утворював групи експертів, що відповідальні за здійснення моніторингу (моніторингові групи) та визначав їх склад та порядок роботи. Організація моніторингу вимагає визначення того, хто повинен здійснювати моніторинг, хто повинен забезпечувати доступ до результатів, що має бути предметом моніторингу, яка інформація повинна оприлюднюватися (безпосередні дані вимірювань або результати їх аналізу), де слід здійснювати моніторинг, з якою періодичністю і протягом якого часу, коли слід оприлюднити результати, які методи моніторингу та поширення інформації слід використовувати. Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей СЕО. Для організації моніторингу виконання схеми санітарного очищення пропонується створити Комітет з управління впровадженням «Схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади». До складу Комітету рекомендується включити представників органу місцевого самоврядування, громадськості і бізнесу (міський

голова та його заступники, керівники управлінь і відділів міськвиконкому, приватні підприємці, представники об'єднань громадян).

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів та аналізі досягнення запланованих результатів.

Система запропонованих в схемі санітарного очищення індикаторів включає організаційні та екологічні індикатори, індикатори здоров'я населення (таблиця 20.1).

Таблиця 20.1

**Індикатори для моніторингу виконання
Схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської МТГ**

№	Індикатор
Відходи	
1	Обсяги утворення ТПВ на території Обухівської МТГ
2	Обсяги роздільно зібраних відходів
3	Обсяги зібраних небезпечних відходів у складі побутових відходів
4	Обсяги зібраної вторинної сировини
5	Обсяги перероблення відходів
6	Обсяги зібраних великогабаритних та ремонтних відходів
7	Обсяги відходів, що не мають ресурсної цінності і передаються на утилізацію або
8	Кількість облаштованих згідно нормативних вимог контейнерних майданчиків
9	Забезпеченість контейнерами для збирання змішаних відходів
10	Забезпеченість контейнерами для збирання вторинної сировини за видами
11	Забезпеченість контейнерами для збирання великогабаритних та ремонтних відходів
Водні ресурси	
12	Обсяги очищення зливових вод дощової каналізації
Поводження з безпритульними тваринами	
13	Наявність безпритульних тварин
14	Кількість виловлених, вакцинованих та стерилізованих безпритульних тварин
Здоров'я населення	
15	Ступінь зниження показників захворюваності по всім хворобам
16	Ступінь зменшення загального рівня смертності

Кількість індикаторів можна розширити шляхом використання таких індикаторів, для яких є моніторингові дані, в тому числі індикаторів забруднення атмосферного повітря автотранспортом який використовується для заходів санітарного очищення.

Підсумки моніторингу підводяться один раз рік у вигляді річного звіту.

Фіксуються та аналізуються:

- ступінь виконання кожного завдання проекту;
- невиконані завдання, причини відхилення, пропозиції;
- дані за індикаторами, що відображають результат реалізації проектів;
- оцінка потреб у фінансуванні;
- пропозиції щодо вдосконалення діючої системи моніторингу.

Ускладнення, що можуть виникнути в процесі проведення СЕО

Головним ускладненням, яке може виникнути у процесі проведення моніторингу виконання документу державного планування та його стратегічної екологічної оцінки - наявність статистичних даних та даних про стан навколишнього середовища.

21 Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля

Враховуючи географічне місце розташування населеного пункту в центральній частині країни ймовірні транскордонні наслідки для довкілля та здоров'я населення не очікуються.

22 Резюме

1. Обухівська МТГ і зокрема м. Обухів є значним виробником побутових відходів.
  2. В місті на високому рівні організовано роздільне збирання відходів, їх сортування та перероблення, в тому числі збирання і відокремлення небезпечних відходів у складі побутових відходів.
  3. Система відведення поверхневих вод з території міста потребує будівництва локальних очисних споруд зливової каналізації.
  4. Схема санітарного очищення спрямована на зменшення техногенного впливу на довкілля, збільшення обсягів збирання відходів, їх перероблення та зменшення обсягів захоронення відходів.
  5. Цілі схеми санітарного очищення узгоджуються з міськими екологічними цілями визначеними в «Стратегії сталого розвитку обухівської територіальної громади до 2030 року».
  6. Реалізація схеми санітарного очищення не призведе до появи нових негативних наслідків для довкілля якщо під час її реалізації будуть належним чином враховані природоохоронні вимоги. Реалізація заходів передбачених в схемі призведе до покращення екологічної ситуації в МТГ.
  7. Ймовірність того, що реалізація схеми санітарного очищення призведе до негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, відсутня.
  8. Моніторинг екологічних індикаторів ефективності впровадження схеми санітарного очищення є важливою формою контролю того, який фактичний вплив на довкілля матиме схема санітарного очищення, та необхідною передумовою забезпечення санітарного очищення міста. Необхідно передбачити регулярність збору моніторингових даних за визначеними індикаторами та їх постійний аналіз для врахування під час прийняття рішень щодо планування розвитку в майбутньому.
- Метою схеми санітарного очищення є впровадження системи поводження з відходами, яка забезпечуватиме зменшення обсягів захоронення відходів, впровадження роздільного збирання відходів, безпечне поводження з відходами, в т.ч. небезпечними відходами у складі побутових відходів, максимально можливе використання вторинної сировини в складі відходів, створення системи прибирання території населеного пункту, яка попереджуватиме негативний вплив на довкілля та зменшення небезпеки негативного впливу на здоров'я населення.
- У схемі передбачається використання передових технологій, технічних рішень, технологічного обладнання, які відповідають природоохоронним та санітарно-гігієнічним вимогам і забезпечують унеможливлення впливу шкідливих факторів на довкілля та здоров'я мешканців населених пунктів.
- З огляду на зазначене можна стверджувати, що в цілому розроблення «Схеми санітарного очищення населених пунктів Обухівської міської територіальної громади» було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та з прагненням їх мінімізації.
- Реалізація схеми санітарного очищення за умови дотримання екологічних та нормативних вимог має сприяти зменшенню антропогенного навантаження на довкілля та зменшенню захоронення відходів. Поєднання зусиль, спрямованих на покращення життєвого простору, із зусиллями, спрямованими на пом'якшення несприятливого впливу на довкілля, забезпечуватиме розвиток Обухівської МТГ як території безпечного довкілля та високих стандартів життя.

23 Список використаних джерел

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»
2. Закон України «Про відходи»
3. Закон України «Про екологічну мережу України»
4. Закон України «Про природно-заповідний фонд України»
5. Водний кодекс України
6. Земельний кодекс України
7. ДБН Б.2.2-6:2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту»
8. Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 №820-р)
9. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296 «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування»
10. Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 23.03.2017 №57 «Порядок розроблення, погодження та затвердження схеми санітарного очищення населених пунктів» (zareestrovaniy v Ministerstvi yustitsii Ukraini 14.04.2017 za №505/30373)
11. Екологічний паспорт Київської області за 2019 рік (<https://mepr.gov.ua/news/35913.html>)
12. Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Київської області у 2018 році (<http://www.eco-poltava.gov.ua>)
13. Концепція впровадження сучасної системи поводження з побутовими відходами у Київській області 2017-2022 рр (Департамент екології та природних ресурсів)
14. Проект Регіонального плану управління відходами Київської області до 2030 року (2020 рік)
15. Схема теплопостачання м. Києва до 2030 року (ПРОЕКТ)
16. Стратегія сталого розвитку Обухівської територіальної громади до 2030 року (2018 рік)
17. «Правила благоустрою населених пунктів Обухівської міської ради» затверджені рішенням міської ради № 445-32-УІ від 25.12.2012 року
18. «Правила збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації та захоронення відходів, в тому числі компонентів твердих побутових відходів, як вторинної сировини, на території Обухівської міської ради» затверджені рішенням Обухівської міської ради № 446-32-УІ від 25.12.2012 року.
19. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1272

24 Терміни та визначення

стратегічна екологічна оцінка	- процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, складання звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби - транскордонних консультацій), врахування у документі державного планування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування та здійснюється у порядку, визначеному цим Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
документи державного планування	- стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування;
наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	- будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, надр, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів;
санітарне очищення територій населених місць (санітарне очищення)	- комплекс планувальних, організаційних, санітарно-технічних та господарських заходів щодо збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, що утворилися в населених місцях, а також прибирання об'єктів благоустрою з метою запобігання шкідливому впливу факторів середовища життєдіяльності на життя і здоров'я людини та майбутніх поколінь;
схема санітарного очищення	- документ, у якому містяться графічні та текстові матеріали щодо черговості здійснення заходів та обсягів робіт з санітарного очищення, систем і методів збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, необхідної кількості сміттєвозів, механізмів, устаткування та інвентарю, доцільності проектування, будівництва, реконструкції чи розширення об'єктів поводження з відходами, їх основні параметри і розміщення, орієнтовані капіталовкладення на будівництво і придбання технічних засобів.
Скорочення:	
СЕО	- стратегічна екологічна оцінка;
ТПВ	- тверді побутові відходи;
ВВ	- великогабаритні відходи;
РВ	- ремонтні відходи;
НВ	- небезпечні відходи;
РПВ	- рідкі побутові відходи;
ДПТ	- документ державного планування;
МТГ	- міська територіальна громада.

25 Список виконавців

Виконавець 1

Сліпець Ігор Володимирович
Кваліфікація – ветеринарний лікар
Диплом ИВ-1 №214457

Виконавець 2

Скрипник Андрій Павлович
Сертифікат екологічного аудитора ЕА
№084, виданий згідно Наказу Мінприроди
України №154 від 27.03.2008р.,
Кваліфікаційний сертифікат експерта з
питань забезпечення безпеки життя і
здоров'я людини, забезпечення санітарно-
епідеміологічного благополуччя населення
(відповідального виконавця окремих робіт
(послуг), пов'язаних із створенням об'єктів
архітектури) АЕ №000333 від 31.05.2012р.,
виданий Мінрегіоном України
Кваліфікаційний сертифікат інженера-
проектувальника у частині забезпечення
безпеки життя і здоров'я людини, захисту
навколишнього природного середовища АР
№005201 від 12.11.2012 виданий
Мінрегіоном України

